

ELŐFIZETÉS:

Egész évre... 12 kor.
Fél évre... 6 kor.
Negyed évre... 3 kor.

*

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a lapfűző-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.

Nyilttér sora 50 fillér.

Bélyegdíj minden hirdetésnél
60 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyvnyomdájában fogadtatnak
el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

Bűnös világ.

A törvényszéki rovat lesz ma-holnap a leg-
érdekesebb és nemsokára a politikát is kiszorítja
a közönség figyelméből. Mert a bűn csodálatos
vonzást gyakorol a lélekre. Az emberek kutatják
a bűnös ember okait, állapotát, körülményeit,
céljait, eszejárását és szenvedélyét, de leginkább
magát a tettet és borzalmaikat. Gyönyörködni tu-
dunk a gonoszokban, vagy pedig élvezzük a
megbotránkozást és a rettegést, sőt a boszút, mely-
lyel az igazságszolgáltatás a büntetést kiméri.

A szenzációs esetek nagyon megszorodtak.
Nyilvános végtárgyalás volt idáig is, de mióta
esküdtek ítélni a nagy bűnök fölött, a társadalom
még élénkebb részt vesz közvetlen be-
folyásával a bűnök izgalmaiban.

A bűneseteket nevezetessé teszi a bűnösök
nagyobb értelmisége és társadalmi állása. Ki ne
érezné ebben társadalmunk nagy betegségét?
Pérez kell mindenkinek és a kinek sok pénze
van, annak is még több kell és az nem riad
vissza a becstelen csalástól s nem fél a bünte-
téstől, csak hogy magának a vagyon élvezetét
megszerezze.

S a bűnösök — ugyszólván — majdnem
mindannyian a tanultabb és műveltebb osztályok
sorából kerülnek ki. Ez a megdöbbentő, ez az
ijesztő jelenség.

Mert miről tesz tanubizonyságot a vagyon
ellen elkövetett bűntettek sorozata? A tolvajok
és betörők, kiket nehezebben sújt a büntető tör-
vény, mint a csalókat, sikkasztókat és hamisító-
kat, többnyire a legalsóbb osztályokból származó,
tudatlan, neveletlen, elzüllött és nyomorban, ré-
szegségben és bűnben elsüllyedt emberek.

Nekik és az elfajult rablógyilkosoknak ter-
mészetes eszik és lelkiismeretük mondja meg mi
a jó és mi a rossz, az állapítja meg cselekmé-
nyük beszámíthatóságát és csendőrtök, rendőrök
és járásbírák óvják tőlük a társadalmat. A bür-
tönök teli vannak ezekkel és senki sem bánja,
ha az állam úgy védekezik ellenük, hogy elzárja
és azután is felügyelet alá helyezi őket.

Am az iskolákat végzett, szakszerűen ki-
képzett, hivatalos állásban lévő, vagy előkelő

társadalmi pozíciójában közbizalmat igényelő fér-
fiak erkölcsé alább való, mert nagyobb értelmi-
ségük inkább tudja mérlegelni, mit szabad tenni
és romlottságukat finomabb modorral takarják.
Mindig nagyobb veszedelem valamely államra és
társadalomra nézve, ha a felsőbb körök romlanak
meg, melyek a nemzet intelligenciáját teszik.

De hát térjünk a vagyon ellen elkövetett
bűnök tágas mezejéről az erkölcsi elfajulás más
terére. Ott is rémitő dolgokat tapasztalunk. Nem
az a szerelem érdekel bennünket, mely halálra
szánja magát és szeretőjét, vagy a mely félté-
kenységből gyilkos fegyvert ragad, sem pedig
azokról a rettenetes családi drámákról nem be-
szélünk, melyekben éhségtől gyötörve szerencsét-
len szülők elemészlik magukat és gyermekeiket.

E valódi tragédiák nem mértékei a társadalom
bűnösségének. De hogyha azt a szerelmet
tekintjük, mely a férjeket megmérgezi, akár, hogy
másokkal élhesen, akár pedig, hogy az életbiz-
tosítási pénzeket egymásután felszedhesse; ez oly
sötétséget vet az emberi ideálra, a szeretetre
hivatott női szív elfajulására, hogy méltán meg-
döbbenünk.

Sokan kerülnek a birói szék elé férjes nők
és hajadonok, uri nők és parasztasszonyok, mert
nem akarták, hogy gyermekük megszülessék. És
föltáru előtűnik a bűnös szerelem örvénye teli
holt kisdédekkel, sokkal több, mint a mennyit
Heródes meggyilkoltatott.

És ismét ott van az ábránd, a poézis, a sir
és a szenvedő boldogtalanság mellett — a komisz-
ság és az aljas gondolkodás, mely sokkal több
a szeretkező férfiak és nők között, mint a bár
érzéki, de igaz szerelem és a tisztességes emberi
ézés, mely magzatját el nem hagyja. Erényről
ne is beszéljünk, a bűnök statisztikájában az
ritka, mint a fehér holló a feketék közt.

Hanem vegyük figyelembe e kettőt, hogy
ugy a vétkes vagyonszerzés, mint az erkölcsötlen
szerelem sokasága és fajtalansága, mely a bíró
elő kerülő esetek számát messze túlhaladja, ve-
szedelmes betegségei korunknak és szociális álla-
potainknak.

Nem hozhatunk oly szigorú törvényt, nem
fizethetünk annyi rendőrt, nem építhetünk annyi

börtönt, hogy represszív módon e veszedelmes
állapotokat meggyógyíthassuk.

Itt más eszközökhöz is kell fordulni, nem
csak esküdtekhez és bírákhoz. Mert okai a
hanyatlásnak és ragálynak, mely a műveltebb
osztályokat is megrontotta, egyrészt a vagyoni
viszonyok és a közgazdasági állapotok fonáksága,
másrészt nevelésünk hibás rendszere, mely csak
az észet fejleszti és az igényeket növeszti, a szívet,
jellemet, önértetet és kötelességűdást azonban
elhanyagolja.

Ki ne érezné, hogy ezen az uton haladva
el nem kerülhetjük a pusztulást, mely a történe-
lem tanúsága szerint mindenütt követte az erköl-
csök süllyedését.

Király könyve. A belügyminiszter az összes
törvényhatóságokhoz a következő rendeletet intézte:
Herzig Miksa könyvkiadó őfelsége uralkodásának 50
éves jubileuma alkalmából „Király Könyve” címmel egy
díszmunkát bocsátott közre. Ezen kiváló gonddal és
udvari ellenőrzés mellett készült mű, mely Mária Valéria
ő császári és királyi fensége fővénköse alatt jelent
meg, mellőzve minden politikai és történelmi vonatkozást,
őfelsége magas személyének, életéretének, udvar-
tartásának, környezetének ismertetését tüzte ki célul és
ehhez képest leírását nyújtja mindannak, a mi dicsőséges
uralkodó királyunk őfelsége személyéhez és környeze-
téhez valamiképpen hozzáfűződik. Mint hogy e munka az
által, hogy felséges királyunk személyéről közvetlen le-
írásban oly vonásokat nyújt, mely a nemzet legtöbb
polgára előtt ismeretlen és a mely éppen ezért minden-
kire nézve kétszeres érdeklődést kelt: ezen felette becses
kiadványunk megszerzését és legszélesebb körben leendő
terjesztését a törvényhatóság figyelmébe a legmelegebben
ajánlom, megjegyezvén, hogy a kiadó a megszerzési
módotok felől a hatóságokhoz a mű terjesztése érde-
kében intézendő körlevelében, illetve folyamodványában
részletes tájékozással fog szolgálni.

Fürdői levél.

— Ó-Tátrafüred. —

Pár nap előtt olvastam egyik fővárosi lapban egy
cikket a „nyári tudósokról”, melynek írja elmondja,
hogy mai napság, ha valaki szabadságot kap és pénze
van, elmegy utazni, vagy valahová fürdőzni és ezt elég
jocimnek tartja arra, hogy felesájon írónak és a cikk-
ben felsorolt példák tanúságaként elmond badarnál-ba-
darabb dolgokat.

No hát engem nem ez bátorít fel jelen sorok meg-
írására, hanem azon körülmény, hogy én, ki egész éven

A „BÁCSKA” tárcája.

Heine dalaiból.

Gyermekem, az volna veszted
S nekem is az érdekeim,
Hogy ne adja a szerelmét
Drága szíved énnemem.

Mégis bánt, hogy ily sikerrel
Érem el a tervemet.
S mégis az jár az eszemben,
— Mégis kár, hogy nem szeret.

Pataj Sándor.

KIRÁNDULÁS.

— A középiskolai tanárok közgyűlése. —

Katona Sándortól.
(Vége.)

Innen hajónk a szerb partnak tartva, Ada-Kaleht
bairól hagyva sietett utunk legdélbb pontja, a Vaskapu
felé, melyet csakhamar el is ért. Feltűnő a szabályozás
által létesített 1806 m. hosszú és 80 m. széles csatorna
vizének sebessége. Mig lefelé alig 3 perc alatt leragadta
a rohanó víz sebessége hajónkat, addig, miután a csa-
torna alatt megfordultunk, az erősen dolgozó hajó alig
volt képes 23 perc alatt a csatorna felső nyílásáig fel-
kapaszkodni; szintén látni véli az ember a víz esését.
Most hajónk jobbra haladva, a román part és Ada-Kaleh
között iparkodott fölfelé. Ada-Kaleh déli csucsának irányá-
ban siet a Dunába a kis Bachna patak, mely hazánk

és Románia dunaparti határa. Észak felé tartva Ada-
Kaleh nyugoti oldalán kötöttünk ki, hol partra szállva
1 1/2 óráig időztünk.

Ada-Kaleh — Uj-Orsova — az Alsó-Csernának a
Dunába való beözönlése alatti kiszélesedésben 1750 m.
hosszu és 400—500 m. széles, ozmánoktól lakott sziget.
A Duna közepén felejtett török föld, az egykor nagy
és hatalmas török birodalomból, igazi ázsiai piszkossá-
gal. A most már félig romban heverő erődívenyét III.
Károly királyunk uralkodása alatt a passarovici béke-
kötés után építették. 1878. évben a berlini szerződés
értelmében a szigetről a török katonaság elvonult és
ez idő óta a közös hadsereg egy-egy csapata teljesíti
az őrszolgálatot. A lakosok azonban a szultán alattvalói,
a sziget közös vámtérletünkön kívül eső rész, török
terület. A lakosság száma 500 főre tehető, igen sze-
gény, csempésztöbblől és kiskereskedésből tengeti életét.
Arucikkeiket dohány- és szivarfélék, csibuk, töröksaru,
pénztárca, különféle edények, himzések stb. képezik, de
ezek mind nem török munkák. A vásárlásnál rendkívül
kell velők alkudni, alig szabad a kért ár kétharmadát
megadni. Kínálják áruikat mindenféle nyelven, de jól
beszélni, talán még törökül sem tudnak. Jobbadán a
várarkókba nyiló kazamatákban laknak és lakásuk ben-
sejét az idegenek elől féltékenyen őrzik.

Ez alkalommal a fehértemplomi ezred egy félszá-
zada képezte az őrséget, melynek parancsnoka egy
nagyon derék, művelt főhadnagy volt, ki személyesen
kalauzolt mindenfelé és sok érdekeset mondott el e nép
életéből. A legénységet három hónaponként váltják fel.
A sziget közepe táján van a mecset, mely valamikor a
ferencendiek zárdája volt. Az ennek megtekintéséért
adott borral való tisztességes jövedelmet hoz a mutoga-
tónak. A mecset mellett van az őrség kaszárnyája,
egyetlen tiszta épület a szigeten, vele szemben áll a
katonai raktár.

Egy igen megörnyedt őszszakállú öreg török ha-

lásra hívták fel figyelmünket. Állítólag ezen öreg vitte
át 1849. évben Kossuthot csolnakával a Dunán.

Hajónk hosszas fűtylítésére a szigeten elszéledt
tanárok összegyűlékezvén, a korona-kápolna melletti
parthoz hajóztunk, hol bucsut mondottunk a hajón való
életnek. És itt jól esik kijelentetünk, hogy a délelőtti
9 órától délután 6 óráig terjedő időközött igen kényel-
mesen és teljes megelégedés mellett töltöttük el. A 230
tagból álló társaság két csapatban — egyik d. e. 11,
a másik 12 órákor — ebédelt. A felszolgált ételek iz-
letes és bőségesek voltak, a gyors és előzékeny kiszolgálás,
a jó és hideg italok dicséretére váltak volna bármelyik
előkelő szálló éttermének is.

Az Alsó-Cserna völgyében, az Allion hegy lábánál,
szép sugár jégenyektől körülvéve van az Őfelsége ko-
ronás apostoli királyunk által 1856. évben emelt korona-
kápolna. A gyönyörű stílusú épület azon helyet jelöli,
hová Szemere Bertalan a szabadságharc leveretése után
kimenekülése előtt 1849. évi augusztus 20-án éjjel titok-
ban elásta és a hol azt 1853. évi szeptember 8-án meg-
találták. Néma kegyelettel jártuk körül a szent helyet
és elénekeltük a Hymnust. Kár, hogy az idő előre-
haladtánál fogva e helyen csak perceket tölthetünk.

A kápolna közelében van a vasuti állomás, hol
készen várt már a külön vonat, hogy mielőbb Herkules
fürdőre szállítson. A Csernának gyönyörű völgyében, hol
az ember nem bír elteni a táj szépségeivel, robogott a
vonat, 38 perc alatt téve meg az utat. A vonatról le-
szállva, kocsikra kaptunk — és ezekben nem volt hiány
— 8 órákor mindannyian el voltunk szállásolva. 9 óra-
kor jó étvágygyal költöttük el két fogásból állott izletes
vacsoránkat és 11 óra tájban kevés kivétellen pihenni
tértünk.

Julius 7-ikét Herkules fürdőn töltöttük. Ezen a
tenger színe fölött 168 méternyire fekvő fürdőhely mel-
tán megérdemli a világfürdő elnevezést. A Cserna észak-
keletről délnyugat felé húzódó völgyében közepén a

Csak nőket érdekelhet e szenzációs felfedezés!

„AFRODITIN”

mellszépítő, a háremhölgyek csodálatos laurus-írja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjúi üdeségét, ruganyos tel-
ségét. A testbőrü bársony-lágyságúvá és selyemfényűvé varázsolja. — Ezen csodálatos ír gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas
anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. — Törvényesen védve. — A pénz beküldésével vagy utánrétellel megrendelhető a
„STEAROPTINUM” laboratoriumában: Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. sz.

át poros akták és régi számadások elintézésével foglalkozom, (ez utóbbiaknak szerkesztői lehetnek elődei az itteni főpincérnek), a hivatalos elfoglaltságtól pár hétre megszabadulva, mért ne irhatnék egy fűrdőlevelet, legalább nem jövök ki egészen a koncepcióból, végül pedig azért is, mert nekem nincsen olyan asztaltársaságom, a hol élményeim — a szerkesztő példáját követve — kedélyes, de szolid poharazás közt elmondhassam.

Három hete időzöm itt a „Magas Tátrában”; az első hetén bizony sokszor gondoltam magamban, hogy tulajdonképpen miért is jöttem ide, mert a folytonos esőzés miatt felváltva csak az étteremben és kávéházban töltöttük el napjainkat, főleg az utóbbiban tartózkodunk szívesebben, miután ez fűtve volt; — 8 napi esőzés után azonban végre kiderült az ég és feltártult előttünk teljes pompájában a gyönyörű vidék, — bőven kárpótolva bennünket a felhők között eltöltött napokért.

A Tátra vidékének leírására természetesen nem bocsátkozom és pedig nemcsak saját gyengeségem tudatában, hanem azért is, mert erről bármily avatott és szép leírás alapján is csak halvány fogalmat nyerhet az olvasó; én csak azt ajánlom mindenkinek, a ki még nem járt erre, hogy a mint teheti, jöjjön ide és nézze meg hazánkban ezen gyönyörű fekvésű és kitűnő levegőjű vidékét, melynek hegyein és fenyveseiben oly sok a külföldi, hogy az erdő csakugy zajlik az idegen szótól, pedig azok azt hiszem hiába meg nem tennék a nagy utat idáig, ha csak úgy nincsenek, mint a magyarok, hogy külföldre kíváncznak, mert hazánkból ezen a vidéken ugyan kevesen vannak.

Főhadiszállásom O-Tátrafüreden van, mely különben úgy látszik központja is az egész vidéknek és mintegy uralja azt; ez lehet oka annak is, hogy leglátogatottabb, ámbar épületei és berendezése — egy-két új villát kivéve — bizony ósdiak és csak az árak magasságában „modern” az egész fűrdőtelep. A fűrdő, jobban mondva nyaraló vendégek (jelenleg vagyunk mintegy 900-an) $\frac{3}{4}$ része külföldi, ezek fele németországi; a belföldi látogatók leg többje természetesen a fővárosból és utána Debrecenből került ki, mely utóbbi városból nem annyira a közelség miatt, mint azon oknál fogva látogatják ezen vidéket feltűnően sokan, mert kedvező vasúti összeköttetés folytán 12 óra alatt tehetik meg az utat Budapest elkerülésével is. Bácskából eleinte magam voltam, míg végre — tudtommal — a „legnagyobb” bácskai jegyző érkezett ide egy közös közjegyző barátunkkal; természetesen nagyon megörültünk egymásnak és azóta itt szerzett ismerőseimmel együtt kedélyesen telnek napjaink; a jegyző barátom természetével föltűnően kelt — kivált ha velem sétál. — Kivülünk vannak itt Bácskának előkelőbb képviselői is; a kik azonban csak annyiban képviselik megyénket, hogy onnét származtak el más helyekre és előkelő pozíciókba; köztük van egy excellentiás ur és egy, a ki az szeretne lenni, a mit onnét sejtettünk meg, hogy állítása szerint ő az ugynevezett „excellentiás asztalnál” étkezik, melyről azonban kislit, hogy kegyelmes ur egy sem volt köztük, csak mind aspiránsok.

Az említettem asztalon kívül van még itt egy valódi mágnás asztal is, a hol Csáky, Pongrácz, stb. nevű grófok és bárók étkeznek; hogy pedig a bácskai mágnás világ is képviselve legyen, itt nyaral a futtaki Chottek gróf is, nem ugyan O-Füreden, hanem a közel fekvő Tátra-Lomnicon, miután a mágnások nagy része jelenleg ismét oda húzódott és azért sikerült egy tréfa, hogy az utóbbi fűrdőtelepet hirdető egyik falragaszon azon megjegyzésnél: „835 méternyire a tenger színe felett” valaki a tenger szó helyébe „democraiiát” irt.

Végül megemlítem még, — amit elől kellett volna tennem — hogy a közönség között nagyon sok a szép és fess nő, kik a sétáterem csak úgy suhogtak az ember körül; ám ha a zombori szép asszonyok és leányok itt felvonulnának, azért ezen valóban szép társaság közepette is megcsodálnák őket.

Ma este lesz itt az Anna-bál, mely azonban mint mondják — a lá Zombor — nem szokott sikerülni, de azért megnézzük; az itteni időzés előnye a tátra-lom-

nici lövésény szokott lenni, mely az idén jövő hó 6-án kezdődik, azt azonban sajnálatomra már nem várom meg.

Frici.

A történelmi társulat Évkönyve.

A megyei történelmi társulat Évkönyvének legújabb füzeté eléggé változatos tartalommal jelent meg. Az első cikket Iványi István szabadkai tanár, a társulat volt érdemes alelnöke írta s ebben a Bács várom és várra vonatkozó történelmi adatok hosszu sora van összeállítva. Iványi tudvalevőleg egyik legkiválóbb munkása a helytörténelmi irodalomnak. Ez a dolgozata is mutatja, mily kimondhatlan vesztéségre érte megyénket az által, hogy a kitűnő író szerkesztés miatt a tollat már évekként elzárta letenni volt kénytelen; ezen dolgozatát sem most, hanem már régebben írta s a titkárság azt a történelmi társulat gyűjteményében levő kéziratából tette közzé. Iványi e tanulmányához épp ezért a szerkesztő pár soronyi bevezetést is irt, ami azonban akár el is maradhatott volna, mert lényeges hibában szenved s azt mutatja, hogy a szerkesztő a szakkérdések tanulmányozásával nem foglalkozott. Az sem mutat valami nagy tájékozottságra, hogy a szerkesztő Iványit a társulat egykori titkárságának nevezi, holott ő ezt a tisztséget sohasem viselte.

A második cikket az Évkönyvbe Erdújhelyi Menyhért zentai plébános, kiváló történészünk „Dömötör választott kalocsai érsek” címen írta. Erdújhelyi ez idő szerint a kalocsai-bácsi főegyházmegye leghivatottabb és legalaposabb történésze s a most említett rövid tanulmánya is alapos levéltári kutatások eredménye.

Ugyanezen füzetben vesztünk Zsák Adolfnak, a biharmegyei múzeum örökös közleményét, mely néhány Bács megyére vonatkozó középkori oklevél-szöveget foglal magában. Zsáknak ez már a harmadik hasonlófajta közleménye. A latin eredeti szövegben közölt oklevelekre nézve meg kell jegyeznünk, hogy egyáltalában nem felelnek meg ama várakozásnak, melylyel ezen oklevelek tartalma elé a közlőnek annak idején a bevezető cikkben közreboasztott kijelentései után néztünk. Ez oklevelek ugyanis a Fráter család levéltárából valók s tartalmuk nagyobb részben ismeretes volt már eddig is, mert már Fejér közölte azok egy részét, azonkívül újabb Pesty Frigyes és Iványi István is felhasználta azok tartalmát. Ez oklevelek publikációja tehát nem mehet oly újdonság számba, mint azt a közlő az Évkönyvben annak idején hirdette s a megyei Monografiában foglalt családintézetek hitelesét nemcsak le nem rontja, de sőt megerősíti. A Kúrti és Keszi családokra vonatkozó ezen okmányok ugyanis úgy Pesty, mint Iványi gyűjteményében tartalmazták ben foglaltatván, az adatok egy részét a Monografiában közzé is tették, mert tudvalevő, hogy a bácskai családokra tartozó összes adatokat helyszűke miatt nem lehetett mind közreadni.

A füzet utolsó közleményét Frankl István nyugdíjgyűjtemény igazgatójának a káronyai csatáról irt dolgozata képezi, mely bár nem eredeti kutatásokon, hanem a már jobbra ismert forrásokon alapszik is, mint alkalmi mű, kiváló elismerésnek érdemi ki. Egy megjegyzésünk azonban mégis van e dolgozatra. Frankl ugyanis azt állítja, hogy a csatában a szerbekből elfoglalt öreg ágyú (csicso) tüzemesterét Sz. J. ma is élő országos képviselő, volt nemzetőr tette harcképtelenné, holott Pál Antal volt alispán s egykori „feketesapkás” kapitány emlékiratában arról szól, hogy az öreg ágyú tüzéreit és védőit ő szórta szét, tehát ezt a híressé vált ágyút ő foglalta el: ezek után kérdés, Frankl adata megbízható-e Pál Antalénál? Mindenesetre hiba, hogy a dolgozat írója forrásait nem idézi.

A társulati közlőny az itt elősorolt közleményeken kívül a választmány által újabb tartott ülésekről szóló jegyzőkönyveket tartalmazza, melyek az egyesület helyzetébe engednek pillantást vetni. A társulat beületére és működésére vonatkozó szemléket más alkalomra hagyva, ezuttal a jegyzőkönyvekre alaki szempontból az a megjegyzésünk, hogy az üléseken előfordult tár-

gyakra a vonatkozó határozatok nincsenek mindenütt közölve, továbbá, hogy a tagok címezetése, a „nagyságos” epitheton alkalmazása jegyzőkönyvekben nem szokásos, nem is oda való és izléstelenségre mutat.

Muhoray.

Ujdonságok.

Uj közjegyző. Az igazságügyminiszter dr. Flatt Viktor volt újdéki főispán, szabadkai kir. közjegyzővé nevezte ki. A kinevezést a hivatalos lap legközelebb közzé teszi.

Áthelyezés. Báró Vojnits István főispán Valik Imre b. topolyai járási irnokot hasonló minőségben az ó-becsei járási szolgabírói hivatalhoz helyezte át.

Pályázat. A zombori pénzügyigazgatóságtól fogalmazói állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények két hét alatt nyújtandók be.

Tanítóválasztás. A bulkeszi ág. ev. egyház-közösi közgyűlés Kottler Ottó ev. lelkész és Tessényi István egyház-felügyelő elnökelete alatt megtartott ülésén Hartvein Jakab ó-verbácsi tanítót egyhangulag bulkeszi tanítóvá választotta meg.

Pályázat. A szabadkai tanítóképzőnél segéd-tanítónói állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények folyó évi augusztus hó 8-ig nyújthatók be.

Fegyvergyakorlatok. Vasárnap este Szabadkára érkezett a Budapesten állomásozó 6. sz. cs. és kir. gyalogezred 1., 2. és 3. zászlóalja, hogy ott az Újvidéken állomásozó 4. zászlóaljjal találkozzon, a 86. sz. cs. és kir. gyalogezred Szabadkán állomásozó 2., 3., 4. zászlóaljjal és a 23. sz. cs. és kir. gyalogezred Zomborban állomásozó 1. zászlóaljjal együtt a nagygyakorlatokat megelőzőleg Szabadkán és környékén fegyvergyakorlatokat végezzen. A fegyvergyakorlatok Szuchy ezredes (6. gy. ezred) és Grozdanits alezredes (86. gy. ezred) ezredparancsnokok vezetésével tartatnak meg.

Eső. A már heteken át tartó tropikus hőség után végre hétfőn délután felhők gyűltek az égen és hirtelen szélvihar keletkezett. Magasan kavargott a porfelhő az utcákon és hatalmas ézengés között valóságos felhőszakadás zúdult le elikkadt városunkra. Gyönyörű ködbe nézttik a zubogó záport, a mely a nagy szárazságnak és rettenetes hőségnek véget vetett. A zápor rendkívül erős szélvihar kíséretében tartotta bevonulását és hamarosan lehűtötte a levegőt. Bármilyen erős és veszedelmesnek látszó volt is a vihar, mindenki szívesen fogadta, mert a már majdnem elviselhetetlen forróságnak vetett véget.

A vihar áldozata. A hétfőn este kitört nagy vihar emberáldozatot is követelt. A vihar előtt nagy hőség volt és sokan mentek ki a Ferenc-csatornára fűrdőni. A szöntai hid közelében lévő szabad fűrdőben igen sokan fűrdöttek. A fűrdőköt közlött Bugarszky Dusan husz éves zombori szabósegéd is, a ki éppen a kanális közepén uszált akkor, a mikor a vihar kitört. Bizonyosan a nagy szélvél megijedt, mert egyszerre csak segítségért kezdett kiabálni és néhány pernyi vergődés után alá is merült. Jeney Mihály kárpitos, a ki már felöltözött, ruhástól ugrott utána, hogy megmentse, de a nagy hullámzás megakadályozott minden mentési kísérletet. Másnap délelőtt 11 órakor Petrovics Dusan a hullát a szöntai hidon felül a vízszínen észrevette és azt azonnal a partra huzta. A rendőrség a helyszínen megjelenvén, a holttestet a kórházba szállította.

Eljegyzés. Spanyol József Zombor város békebirája eljegyzte Cservenka Leona kisasszonyt, Cservenka Lajos leányát Zomborban.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó hó 6-án d. e. 9 órakor a városbáza nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Polgármesteri jelentés a közügyek állapotáról. 2. A m. kir. belügyminiszternek leirata a szeszfogyasztási pótdadó szedésére vonatkozó szabályrendelet módosítása tárgyában. 3. A kereskedelemügyi m. kir. miniszternek intézvénye a kezizalagületek kölcsönjainak leszállítása tárgyában. 4. A földmívelésügyi m. kir. miniszter leirata a falkola-rend módosítása tárgyában. 5. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek intézvénye a felső kereskedelmi iskola ügyének rendezése iránt. 6. Bács-Bodrogh vármegye közönségének átirata a városbáza nagytermének és tanács-termének átengedése tárgyában. 7. Dr. Gózdai Elek és dr. Grünér Samu lemondása folytán megüresedett szingyi bizottsági tagság betöltése. 8. Dr. Dimitrievits Bránko városi tanácsnoknak állásáról való lemondása. 9. A villamos világítás előkészítésére kiküldött bizottság jelentése. 10. A vásártér rendezésére kiküldött bizottság jelentése az országos vásárnak végleges elrendezése tárgyában. 11. A vásártér rendezésére kiküldött bizottság jelentése a heti vásár végleges rendezése iránt. 12. A kertészeti bizottság javaslata a városi kertész lemondásának elfogadása és állásának betöltése tárgyában. 13. A városi zeneiskola létesítése iránt kiküldött bizottságnak javaslata. 14. Nehai Beer Grúti Franciska zombori lakosnak a Falcione-féle alapítványnál fennálló tartozásának törlesztése. 15. Czinkler Kálmán és Blazsevác Antal kérvénye a Falcione-féle ösztöndíjnak az önkéntesi katonai évre leendő meghosszabbítása iránt. 16. A városi házipénztár 1899. évi zárszámadása. 17. A városi kövezési alap 1899. évi zárszámadása. 18. A városi nyugdíjalap 1899. évi zárszámadása. 19. A városi kórházalap 1899. évi zárszámadása. 20. A városi szegényalap 1899. évi zárszámadása. 21. A városi szociális alap 1899. évi zárszámadása. 22. A Falcione Gyula ösztöndíjalapítvány 1899. évi zárszámadása. 23. A Parcsétich Agatha alapítvány 1899. évi zárszámadása. 24. A Papházi Döme alapítvány 1899. évi zárszámadása. 25. A Stebler-Blumenthal alapítvány 1899. évi zárszámadása. 26. A Schöffner József alapítvány 1899. évi zárszámadása. 27. A Koczik Lajos alapítvány 1899. évi zárszámadása. 28. A Gyalokay Rozália szegény-alap 1899. évi zárszámadása. 29. A zene- és ének-akadémia-alap 1899. évi zárszámadása. 30. A Gyalokay Rozália ösztöndíj-alapítvány 1899. évi zárszámadása. 31. A Barthal József ösztöndíj-alapítvány 1899. évi zárszámadása. 32. A létesítendő városi árrabáz-alapítvány 1899. évi zárszámadása. 33. A zombori kereskedőifjak alapítványának 1899. évi zárszámadása. 34. Kolozsvár város tanácsának megkeresése Munkácsy Mihály-féle alapítvány létesítése iránt. 35. A kaposvári sikeknéma intézet megkeresése az ottani vízkárosultak segélyezésére iránt. 36. Győr vármegye közönségének megkeresése az ottani vízkárosultak segélyezésére iránt. 37. Gergurov Milán főmérnök kérvénye szabadság iránt. 38. Dr. Popo-

patak kristálytisza vize zuhog és törtet lefelé a kövek közt. A patak két oldalán a sajátságos, de szép alakú és stílu paloták sorakoznak egymás mellé, egész városá téve a fűrdőtelepet. Középen áll a fényes gyógyterem, mely két végén félkör alakú földött sétahely által van összekötve a szomszédos épülettel, minek következtében a Mária-fűrdőtől egészen a Lajos-fűrdőig földött helyen lehet sétálni. A gyógyterem előtt terül el a teraszszerű Gizella-park. A telep felső részén áll az ágyúerőből öntött Herkules szobra, alsó szélén a gör. kel., a felsőn a róm. kath. kápolna. A Csernán át vezető és arkádokkal ellátott vashiddal szemben, a Cserna jobb partján van a nagyszabású Szapary-fűrdő, mely a modern építkezés igazi műremeke. Az épületek mögött, mindkét oldalon, emelkednek az egyiptomi piramisokra emlékeztető, égbenyülő sziklak, melyeknek oldaláról és tetejéről szép kilátás kinalkodik a fűrdő völgyére, az erdélyi havasokra, továbbá Románia és Szerbia felé.

Szép sétahelyei közül kiválik a Széchenyi-rét. De, a mi feltűnő, utjai nem elég tiszták és gondozottak és a hegyekre vezető utak nincsenek elég jelző táblákkal ellátva. A Magyar Tátra egy a jó és tiszta utakat, mint a jelző táblákat illetően előnyösen különbözik. Egyetlen jól gondozott utja a Báró Nikolits Fedor-ut.

De Herkules nem a felsoroltak teszik világhírdővé, hanem páratlan gyógyítóerejű ásványvize. A 37°—60° C. hőmérséklettel bíró kén- és kősóforrások vize, melyet a rómaiak már Traján császár idejében — 108. évben Kr. szül. után — „ad aquas Herculi sacras” néven ismeretek, a legkülönbébb bajokban szolgálnak az emberiség szenvedésének megszüntetésére vagy enyhítésére. E hely csakugyan: „Saluti et Laetitiae”.

Nem is választanunk volna a két napos közgyűlés és két napig tartott utazás kipihenésére alkalmasabb helyet, mint e kedves fűrdőt. Reggel a katona-zenekar szép zenéje mellett reggeliztünk. Azután a legtöbbben képes levelező-lapokat irtak, mások a bazárba siettek, hogy valami emléket vigyenek magukkal haza. Majd kisebb-nagyobb csoportokba verődve, a szebb sétatér és közelebbi kirándulási helyeket kerestük fel. Dél felé a különféle fűrdőkbe siettek a kiránduló csapat és pedig igen számosan az uszodába, melynek hideg forrás-vize van.

Délután 2 órakor utolszor ültünk közös ebédhez, melyet kitűnő hangulatban jó cigányzene mellett költöttünk el. Itt sem volt hiány pohárköszöntőkben és így négy óra felé csak nehezen tudtunk a fehér asztaltól megválni. Hat óra tájban végre megérkezett az óhajta várt eső, fölvaltva az öt napig tartott tikkasztó hőséget úde, hűvös levegővel. De itt nem volt nagy vihar, jó és egész éjjel tartó eső volt, jótékony hatással emberre, állatra, növényre egyaránt. A Cserna kristálytisza vize az eső után sötétvörös színt öltött magára. Kilenc óra tájban gyűltünk a vacsorához és ekkor tapasztaltuk a nagy hőingadozást, mely különben Herkules fűrdőn állandó, mert míg ebédnél majd megfomlottunk a nagy hőségtől, addig a vacsoránál a vastagabb kabát is nagyon elkel.

Kocscintgatva, az eddigi élményeket elmesélve vacsoráztunk meg és ezután a fiatalabbak a táncterembe siettek és ott táncperdülve vigan, a szépek kedves társaságában fejezték be a napot és a kirándulást.

Julius 8-án következett be az apostolok oszlása. Számosan már a délelőtti vonatokkal hazasiettek, sokan még másfelé mentek tanulmányra, többen pedig néhány napig még Herkules fűrdőn maradtak túlnni.

Ugy az elutazottak, mint az ottmaradtak nagy meglepéssel beszéltek az együtt töltött élvezetes napokról és általános volt az óhaj, hogy bár jövőre is sikerülne a közgyűlést ehhez hasonló kirándulással kapcsolni össze, mi hogy úgy legyen, nagyon forrón óhajtom.

Szomorú a mező...

Szomorú a mező,
Hervadt a virága,
Fáj a lelmem érted
Falu szép leánya.

Fáj a lelmem érted!...
— Ha hallgatnál rája,
Mégálna az Isten
Falu szép leánya!...

Herold Gyula Béla.

vits István tisztí főorvos kérvénye szabadság iránt. 39. Paracetis Vince lovasrendőr kérvénye segélyezésére iránt. 40. Kuntits Ferenc lovasrendőr kérvénye segélyezésére iránt. 41. A városi hajduknak kérvénye drágasági pótlék megszavazása iránt.

Gyászhir. Szegedről vették a következő gyászjelentést, mely Szeged urí társadalmá előkelő matróza tagjának elhunytáról ad szomorú hírt. A család gyászjelentése a következő: Özvegy Dobák Béláné Kászonyi Gizella megtört szívvel jelenti saját maga és atyja: Kászonyi Károly s gyermekei: Dobák Berta férj. dr. Horváth Akosné, Dobák Fatime férj. Simonyi Béláné, Dobák Béla és Valéria s a többi rokonok nevében, hogy szeretett édes anyja: Kászonyi Károlyné szül. Felmayer Anna f. hó 28-án esti 8 órakor, hosszas szenvedés és a halotti szentségek átátos felvétele után, életének 75 éves korában s házasságának 39. évében jobblétre szenderült. A legjobb anyának földi maradványai f. évi július hó 30-án délután 4 órakor a Szt-György-utca 3. sz. a. gyászházban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felsővárosi Deszkás-temetőben lévő családi sírboltba örök nyugalomra helyezni. Az engedélytől szentmise-áldozat pedig f. hó 31-én reggel 9 órakor fog a felsővárosi Szent-György-templomban az Egek Urának bemutatni. Szeged, 1900. évi július hó 29-én. Áldás és béke lengjen a drága halott porai felett!

Névmagyarosítások. Kiskoru Klein Betti, Jenő, Géza, Dező, Lajos és Mátyas bajai illetőségű pusztakutasi lakosok vezetéknévüket „Kálmán“-ra, Klein Mór ó-moroviciai illetőségű budapesti lakos, valamint kiskoru leánya Erzsébet vezetéknévüket „Kemény“-re magyarosították a helygymnázium engedélyével.

Tűz a bukóváci szállásokon. Múlt hó 30-án este a nagy vihar után nyomban a bukóváci szállások közt tűz támadt. Két kazal szalma égett le eddig ismeretlen okból. Ezer szerencse, hogy a tűz nem a vihar alatt tört ki, mert ez esetben az összes bukóváci szállások leégtek volna.

Segély a román zsidóknak. A fővárosi intéző bizottság nevében Sándor Pál elnök távirat útján hívta fel a zombori zsidókat, hogy a szerencsétlen száműzött romániai hitorsosait segélyezzék. A zomboriak gyűjtése szép eredménnyel járt, a menyiben rövid idő alatt 600 korona jött össze, mely azonnal elküldetett rendeltetési helyére.

Arlejtési eredmény. A zombori r. kath. hitközség által 1901. évi közszükségletei szállítása iránt megtartott tárgyaláson ifj. Heindlhofer Róbert jövevény kereskedő ajánlata mint legelőnyösebb fogadtatott el és vele a szállítási szerződés megkötött.

Műkedvelői előadás Bezdánban. A bezdáni tanuló-ifjúság múlt hó 28-án a szegény tanulóknak alapja javára műkedvelői-előadást rendezett. Színe került „A mozgó fényképek“ című vígjáték. A szereposztás a következő volt: Hadanics Blanka (Kapor Kálmán), Benze Mariska (Göncsné), Schneiderbeck Stefike (Vilma), Perr Mariska (Julis szobaleány), Höger Ferenc (Kapor Kálmán), Lovas Mihály (Kaján Tóbiás), Szilváczy Simon (Ladányi kinematografus), Fleckenstein Kamilló (Gombos), Bachrach Ödön (Menszky Boris), Lang János (Göncs Bálint). Az összes szereplők pompásan játszottak és igazán megérdemelték a jó kedvre hangolt közönség lelkes tapsait és éljenteit. Előadás után tánc volt, a melyben részt vettek: Asszonyok: Bosnyák Jánosné, Benze Ambrusné, Csirszka Konrádné, Czifrusz Jánosné, Császár Józsefné, Ebenspanger Ödön, Fleckenstein Ferencné, Fuderer Gyuláné, Gál Dező dr. né, Hadanics Gyuláné, Hauser Gergelyné, Jámor Béláné, Klózel Tivadarné, öz. Kuhl Gaborné, Loschitz Vilmosné, Ligeti Dávidné, Majtényi Józsefné, Perr Ottóné, Reiter Oszkárné, Stucz Béláné, öz. Salapáti Jánosné, Schmidték Vilmosné, Spitzer Ignácné, Werkner Mátysné stb. Leányok: Bosnyák Erzsike, Katika, Benze Mariska és Boriska, Bokor Anna (Budapest), Blumenthal Évike, Csirszka Vilma, Fleckenstein Mariska, Gál Jolánka, Hadanics Blanka, Hauser Gizike, Jámor Klárka, Loschitz Paula, Olga és Elza, Perr Mariska, Piry Teréz (Apatin), Reiter Edit (N.-Beckerek), Salapáti Irma, Schneiderbeck Stefike, Szabó Etelka és Vilma (Budapest), Vértési Stefánia (Zombor), Varga Ilona, Zsbori Mariska (Apatin), Zányi Ella (Kolluth) stb. A rendezői tisztet Werkner Mátyas, a házigazdái tisztet pedig Csirszka Konrád töltötte be.

Kiásott házak. Szinte a régi betyárvilág korára kell gondolnunk, mikor kiásott és így kirabolt házakról hallunk. O-Becseről írja tudósítónk, hogy ott a napokban éjjel két házat kiástak a régi betörőszerszámokkal dolgozó betyár urak. Doroszlóvácsky Tamásnál a kamra falát ásták ki és el is vitték a kamrából az élelmi szereket. Ugyanezek Zsivkov Györgynél is látogatást akartak tenni, de csak a kiásásig jutottak.

Rozoga fürdő. O-Becse 18 ezernyi lakosságának tisztai ifjúsága botránnyosan elhanyagolt állapotban van. Valóban esoda, hogy még szerencsétlenség nem történt, mert nincs nap, hogy elesés, kisebb baleset ne forduljon elő. A folyamernökség átadta a fürdő-tulajdonosokat a hiányok pótlására, de ugylszik, azok mibe se veszik az utasítást. Nem ártana őket kioktatni.

Az orvosi vizsgák reformja. Több mint ötszázévi folytonos átdolgozás után végre kézen áll és nemsokára, talán már szeptemberben életbe lép az orvostanulmányok új szigorlati rendje. Ez az új rend két elvet valósít meg az orvosképzésben: háttérbe szorítja az elméletet s a gyakorlatra helyezi a fókuszot, azonkívül olcsóbbá és könnyebbé teszi a diploma megszerzését. Az előbbi cél elérésére egész sereg elméleti tantárgyat kiküszöböl és megköveteli a kórházi gyakorlatot. A második elvet úgy valósítja meg, hogy csökkentik a vizsgálatok és a tantárgyak számát is a következőképpen: Az ásvány-, növény- és állattanból való ugynevezett alapvizsgálatot eltörlő, elmarad negyvenkét korona szigorlati díj és a vizsgálat járó egyéb kiadások. A második alapvizsgát és az első gyakorlati szigorlat nyolc tárgyat négybe vonja össze; azaz az eddig kétszer cenzura tárgyánál szolgált bonctant és élettant csak egyszer követeli, a fizikát és vegytant pedig teljesen elhagyja. A második gyakorlati szigorlat megmarad, ellenben a harmadikból a törvényszéki orvostani és a közegészségügyi rész kiesik. Ezekre csak azokat kötelezik, akik tisztai orvosi, vagy törvényszéki orvosi állásra készülnek. Ez a reform, melynek tervezete kézen volt már öt év előtt is, most ismét aktuálisá vált azáltal, hogy a vallás- és közoktatási minisztérium már

előféléhez terjesztette szentesítés végett s előrelátólag szeptemberben életbe is lépteti.

Bácskaiak kalandja Párisban. Mulatságos eset történt Párisban néhány bácskai honfitársunkkal, a kik a kiállítás megtekintésére utaztak oda. Eppen a Trocadero aljában levő exotikus palotákat nézegették és elmentek a rue de Tunisire, a hol az arab kereskedők árulják olcsó pénzen az állítólag afrikai ipar apró cseccsebecseit. A mi magyarjaink is megállottak egy arab kirkat előtt és egy cigarettaszípkát nézegettek, kérdezve, mi az ára. Az arab két újat mutatva nekik, jelezve, hogy két frankért vesztegeti. A két magyar beszélgetni kezdett anyanyelvükön, hogy ez bizony nem is drága, otthon azt mondják majd, hogy tíz frankot fizettek érte. Egyszerre elkezd nevetni az arabus és megszólal magyar nyelven: „No, kérem, tekintetes ur, csak mégis furcsa, hogy minden magyar így csapja be az otthonvalókat az ajándékaival.“ A magyarok alig tudták szólni a nagy bámulattól, hogy ez a turbánus alak olyan jól beszél magyarul. Hát kistült, hogy Mazaffer ur magyar cigány, a ki hegedűjével nem tudván eleget keresni, beállt arabusnak. De megkérte honfitársait, hogy a titkot ne adják tovább, mert még elbocsátják a szolgálatából, ha kistül a turpisság.

A herceg és neje. Szabadkáról érkezik híradás a hercegről és nejeről, a kiket letartóztattak. Ezek után talán mondandunk sem kell, hogy e hercegi pár neve nem szerepel a góthai almanachban. Sőt inkább tán abban a fekete könyvben, a melybe a szélhámosokat jegyzik. Egy ur, meg egy szépséges hölgy jártak a napokban Palics fürdőben. A környék legelőkelőbb családjainál tettek látogatásokat és mindenütt Odelsalchi néven jelentették be magukat. Mint fenségek szerepeltek a tartsaságban, e mellett mindenkit — a kit csak lehetett — pillanatnyi pénzzavar címén kiszaroltak. Nagy családoknak meglehetősen primitív módon jutott az odaváló rendőrség nyomára. Mindenféle pazarul költektek és ez feltűnt a hatóságoknak. Figyelni kezdtek és a nyomozás eredménye az lett, hogy a „fenségek“-et letartóztatták. A herceg ur egy őrizetlen pillanatban megszökött és a rácsos, vasrostélyos ablak mögött csak a kényelmes asszonyt hagyta ott. Am valószínű, hogy a szélhámosok kérekerült, mert a szökését hamarosan észrevették és sietve intézkedtek az iránt, hogy a hol érik letartóztassák. A palicsi kabinlopások is a hercegi párt terhelik. A letartóztatott nő Friesch Lina friedlandi nevelőnő azt vallja, hogy a megugrott szélhámosmal a vonaton ismerkedett meg. Megtetszett neki az előkelő ur és ráállott ajánlatára, hogy együtt menjenek kéjutra. A szélhámos, a ki különben neki is ellopta 140 koronáját, pisztolyokkal jár és azt mondta párbarjára meg.

A helygymnázium és a Fehérkereszt-egyesület. Szell Kálmán helygymnázium vezetője a fehékereszt országos elenclház egyesület kérelmére megengedte, hogy a kir. anyakönyvvezetők a nevezett egyesület céljaira díj- és helyegmentes tanusítványokat állíthassanak ki születési anyakönyvi kivonatok helyett. Együttal megengedte azt is a helygymnázium, hogy az intézetben előforduló születési és halálozási eseteket írásban jelenthessék be az anyakönyvvezetőnek.

Tűz Bács-Doroszlón. B.-Doroszlói tudósítónk írja: Alig, hogy legutóbbi szomorú jelentésemet elküldöttem, ismét a tűzjelző harangkongatás hallatszik. F. hó 30-án reggel fél 6 órakor Farkas György községi rendőr tulajdonát képező náddal fedett lakháza kigyulladt és teljesen leégett. A padlason elhelyezve volt gazdasági eszközök, kender és gabona lett a tűz martaléka. A kár összege 927 korona. A lakház 800 koronára volt biztosítva. A tűz mikénti keletkezésére nézve a nyomozás megejtetvén, megállapított, hogy a tűz a kéményen levő egyérlykon tütött ki s valószínűleg egész éjén át égett bellről s csakis reggel tütött ki teljes erővel.

Agyonlőtt kanász. Kelebián múlt vasárnap bucsut tartott a nép. A bucsura nagyon sok vendég érkezett. A többek között Alexits Milován szabadkai borbélyegény is egy barátjával. A bucsu alatt betért Alexits otlakó Alexits Tódor hátyja udvarába s az ott levő hordóból kivette az abban elhelyezett kétesűvű vadászfegyvert. A fegyvert kezében tartva, kérdést intézett a vele szemközt álló Belyovlov Nenád nevű 12 éves kanászyerekekhez, hogy töltve van-e a fegyver? Abban a pillanatban, midőn ez a kérdés elhangzott, a fegyver elcsúsz s a szegény kanászyerek szíven találva, holtan rogyott össze. A szabadkai mentők kocsiján szállították be a bajai temető boncházába a hullát s a vigyázatlan borbélyegényt a rendőrség elé állították.

Csatornába fult ember. A Ferenc-csatorna ó-becsei új torkolatába a múlt héten belefult egy család ember. Zsivkov György csász libafalkája tegnapi délután átúszott a csatormán s nehogy tul kárt tegyenek, Zsivkov is, aki jó úszó volt, utánuk ment és visszaterelte azokat. Visszafelé uszva, egyszerre csak bugdacosolni és kapálódzni kezdett a csász, de azt hitték, hogy tréfáz. Mikor segítségére siettek, már későn volt, mert többé fel sem bukkott. Holttestére csak este felé találtak rá. Feleségét és 2 gyermeket hagyott árván.

Elgázolt vasuti munkás. Hétfő délután végzetes szerencsétlenség történt a szabadkai vasútállomáson. Többemagával dolgozott ott Stark Péter egy 14 éves kömtes fiú, aki a sineken keresztül hordta a téglákat a munkához. Munkaközben nem vette a szerencsétlen fiú észre, hogy azokon a sineken, amelyeken keresztül ment, kocsiakat toltak. Egyik ily kocsi titkózik elítöltte Starkot s maga alá temette. A kocsi s a mozdony keresztül ment a szerencsétlenség, levágva és messze dobra magától a fiú jobb és ballábát, míg a felsőtestét összeroncsolva, a sinek közt maradt. A szerencsét beverő testet a mentők szedték össze s kiszállították a temetőházba. A rendőrség vizsgálatot indított, hogy kit terhel a felelősség.

A kitartó házastársak. Nem a pap adta össze őket, úgy véletlenül kerültek össze ezeltől tíz esztendővel Rákity Milán szabadkai kömtes és Kovács Erzsébet. Összeálltak s azóta részben együtt éltek. Részben azért éltek együtt, mert összefértek, részben azért nem éltek együtt, mert nem fértek össze. Mindamellét egész módszert követtek az együttlét és szétválásban. Az asszony minden év november 30-án pontosan jelentkezett Rákitynál s ettől a naptól kezdve július végéig együtt éltek. A záros határidő leteltével, illetve a nyár beálltával azután vadul összevesztek. Természetes, hogy mindenkor az asszony került a mentők kezébe alá s az ember, mint aki dolgát jól végezte, nem törődött többé az asszonnyal. Így történt ez teg-

nap is. A záros határidő eltelt s Rákity uram egy csizmasarokkal kiütötte részletekben szerető hiteztársának a balszemét, azután elkergette. A mentők ismét bekötözték s szent a harag november 30-ig.

Kerületi tanítógyűlés.

A bács-tiszavidéki r. kath. tanító-egylet, amely az ó-becsei, zentai és topolyai espereskerületek népevelőit foglalja magában, csütörtökön tartotta nyári nagygyűlését Bács-Szenttamáson, a kerület e végpontján. Miután a kerület többi részétől távol van, de megközelítési vonala sincs, így bizony nem nagy számmal jelentek meg a tagok, bár igaz az is, hogy ily időpontban sokakat távol tart a katonai fegyvergyakorlat, az egyes nyári tanfolyamok is.

Szentmise hallgatása után a tanítók a városbába nagytermébe vonultak, ahol Márton Mátyas ó-kaniszai plébános, elnök nyitotta meg a gyűlést, amelyen a helybeli szerb tanítók, Katyanszky szerb tb. esperes, az elüljáróság, Dreisziger Ferenc esztergomi kép. tanár stb. vendég is részt vett. Az elnöki megnyitó a magyar kath. egyház 900 éves jubileumáról szólt. Rámutat, hogy hiába lett volna elfoglalni e hazát, ha Szt. István alatt fel nem vesztük a keresztiséget, mert úgy jártunk volna, mint elődeink, a hunok, avarok stb. E jubileumot óhajtja, hogy a tanítók úgy töljék meg, hogy legyenek továbbra is buzgó szolgálatában a vallásos és hazafias nevelésnek, mint eddig. Végül megemlékezett az egyület ért gyászról, amely Matoss János halálával érte, aki több éven át buzgó elnöke volt a testületnek.

Losonczy Antal olvasta a jegyzőkönyvet, amely hitelesített. Ezután Márton Mátyas elnök a népiszkolai magyar nyelvtan tanításának egy újabb módját mutatja be gyakorlatilag. Ő a mondat fogalmát így adja: A mondat két vagy több szónak egymáshoz viszonyítása. Nem helyesli, hogy a főrészek után mindjárt a jelzőt ismertessük, mert ez ékítés, amely minden mondatrészt előtt állhat, ezért hagyjuk utoljára. Kérdésekkel a növendékekkel bővített a mondatot és velük vonatja le a szabályt. Táblán való elemzést sürget, a könyv használatát itt nem helyesli. Ez vezet a helyesírásra és segít a fogalmazásban. Dreisziger Ferenc a jelzőt nem tartja díszítésnek, hanem nagyon is szükséges mondatrészek és erre példákat is mond. Ő a szétbontás híve és ezért költői helyes mondatokat vesz fel s bontja elemeire. Különböztet nem helyez tul nagy súlyt az elemzésre, mert nincs gyakorlati értéke. Haasz (Szenttamás) és Molnár (Szenttamás) hozzászólásai után előadónak köszönet szavaztatott.

A főgyűléshöz tartozó levő tanító-egyletekből alakítandó szövetség alapszabályait olvasta jegyző és jelentette, hogy azokon a bizottság mily módosításokat ejtett. Többek, hogy az előkészítő bizottságban a vidéki egyletek elnökei is helyet kapjanak, továbbá, hogy a „Tanítók háza“ igazgatója hivatalból tagja legyen. A javaslat elfogadtatott.

Most ifj. Árpási János (Ada) értekezett a szövetkezetekről. A kivándorlás és a szocializmus megakadályozását a különféle szövetkezetek alakításával véli lehetségesnek és e munkában a tanítóknak oszti ki szerepet. Az alapos tanulmányra valló dolgozatért a gyűlés köszönetet mondott.

A pénztári jelentést a számvizsgálók nevében Komena János (O-Becse) terjesztette be, amely szerint az példás rendben találtatott. A vagyon 414 korona. Megtöközzel hallgatta a közgyűlés, hogy a tagdíjhatrálék 1422 korona. Fárbas József (O-Becse) a legnagyobb szigorú követeli a tagdíj behajtásnál, mert az egyület képtelen lesz kötelező kiadásait fedezni, de meg nem járja, hogy egyesek hozzájáruljanak tagdíjaikkal az egyület fenntartásához, addig mások 10—15 frt hátrálékkal is élvezik a nyújtott előnyöket. Ez igazságtalanság, azért a választmány teljes szigorral, még a pórtól sem írtózva, hajtsa be a hátrálékokat. Kovács Ferenc (O-Becse) azt hiszi jobban folya be a tagdíj, ha pályatérleket tüzetnének ki. Ezt sürgeti. Elnök igéri, hogy ez irányban intézkedni fog.

A magyar kath. egyház 900 éves jubileumi ünnepe alkalmából augusztus hó 14—20. napjain tanító-kongresszus és katolikus gyűlés lesz, erre Fárbas József (O-Becse) indítványára kiktildettek: Janó Sándor (B.-Földvár), id. Árpási János (Ada), Sulyok János (Topolya) és Ostrogornác Ferenc (O-Becse). Utköltéségtől 50—50 korona szavaztatott meg.

Elnök javaslatot terjeszt elő az egyület 25 éves fennállásának emlékét jövő évben megünnepelendő. E szerint az O-Becsen fog tartatni, ahol bizottság is alakult és diszbeszédet tartására felkértek Mayer Béla püspök, főtanfelügyelő és Petrovác József kép. igazgató, aki a mi kerületünknek tevékeny tagja volt becei tanító korában. Az egyület történetét Sulyok János (B.Topolya) egyf. jegyző fogja megírni és felolvasni.

Az indítványok során Janó Sándor (B.-Földvár) higgadtan, de büszke önérettelt utasítja vissza a szenttamási helyi lap legutóbbi számában a tanítószeg ellen emelt csúf vádat. A lap szerint a tanítók a vallásos nevelést elhanyagolják, sőt azokat egyenesen hazafiatlansággal is vádolja. Felszólal nem tartaná érdemesnek egy ily kifécamodott agy alaptalan ráfogásaival foglalkozni, ha az nem dobott volna ki saját útján a nyilvánosságára, de miután ez nyílt rágalom, a tanítószeg nem hagyhatja szó nélkül és ezért megragadja az alkalmat e gyűlésen is, hogy a személyes ellenszenven alapuló és szereplési viszketek szűlle rágalmakat a gyűlés megvetőleg visszautasítsa, egyben indítványozza, hogy az elnökség hozza tudomására az érseki hatóságok, hogy egy alantas közege, a hírlapírással foglalkozó kath. kántor mily rágalmakat szór az országos nevű főtanfelügyelő vezetése alatt álló kath. iskolákra. A közgyűlés felháborodva az előadottakon, elítélte a cikkeket és elfogadta az indítványt.

Ezután a közgyűlés a kegyeletnek áldozott. Gyásza van a róm. kath. magyar tanítógyűlés szolgált tanítószegnek és így együletünknek is. Pár napja csak, hogy elröptült az a nagy lélek, aki szellemi erejével, fáradhatatlan munkásságával tekintélyt szerzett a tanítói névnek és dicsőséget a magyar tanítónak. A mi vértünkbeli való vér volt az elhunyt Mócsy Antal képezői igazgató és országgy. képviselő. Ő is, mint a legtöbb tanító szerény viszonyok közt élő szülők gyermeke, akit szűlei önfeláldozással tanítottak és adták neki a tanítói oklevelet örökésként. De amint így szárnyára kelt, erős szelleme emelte tovább őt. Egyedül és kedvvel az is-

kolának élt. A kis horgosi tanító új irányt vitt be a reáliskolák oktatásába, amely csakhamar követőkre talált. Mikor már Adára került tanítónak, hírneve meg volt állapítva. E hír eljutott a lángszellemű Haynald érsekhez is, aki őt a kalocsai tanítóképzőhöz hívta be. A képezdét avult rendszeréből kivetkőztette és — bátran állíthatjuk — a legmagasabb nívóra emelte, úgy hogy az ő igazgatása alatt állt képezde az ország legjobb képezdei közé került. A buzgalom, a kitartás megbotta neki a legmagasabb kitüntetést is: országgyűlési képviselővé választották. A nemes férfit tanítványai szeretete vette körül. Közel ezer tanító került ki az ő vezetésével a Bácskában a r. kath. tanítóknak majdnem fele az ő tanítványa. E derék tanítvány érdemei adták a szót Százmad Károly (Bajsa) plébános ajkaira, aki esetlegesen az elhunyt munkás életét, indítványozta, hogy országos gyűléssel méltó emlék emeltessek Mócsynak. Elfogadtattott s elnök javaslatára ennek kivételével — mert országos — a jövő hóban összehívott orsz. kath. tanító-kongresszus kérték föl feliratilag. Fárbas József (O-Becse) hivatkozva arra, hogy Mócsy országos hírneve és munkássága mellett első sorban a *mienk* volt, indítványozza a következőket: I. Mócsy Antalnak a kath. tanítvány terén kifejtett érdemei vételességét jegyzőkönyvbe és dicső emléke örökíttessék meg. II. A mélyen sujtott családhoz az egyet nevében részvét felirat intéztessék. III. Küldjön ki az elnökség egy szűkebb körű bizottságot, amely a főmegye tanítványai, de különösen az elhunyt volt tanítványai között gyűjtést indítson és a befolyt összegből „Mócsy-alap” létesíttessék a „Tanítók háza”-nál és jövendőmélből egy tanítónak képezdés fia részestüljön. IV. Bizzon meg az elnökség valakit az elhunyt életét és működését méltó emlékirat megírásával és az a jövő gyűlések valamelyikén olvassassék föl. — Az indítványok egyhangulag elfogadtattak s kivételével az elnökség biztatott meg.

Olvastattott az érseki leirat az 1898. évben a közgyűlés által elfogadott Szűcs-féle indítványra, amely az igazgatói és iskolaszéki állás elköltöztetését sürgeti és az igazgatással arra érdemes tanítót ajánl megbízni. — A leirat szerint az érseki hatóság nem bocsátkozik ez indítvány tárgyalásába és nem terjeszti fel a püspöki karhoz. Az ügyet így befejezettnek tekinti és tovább tárgyalni nem enged meg. Sajnálattal említi, hogy egyesek a közgyűlésen a kívánatos higgadságot elvesztették. Reményli, hogy jövőben úgy az egyházi, mint a világi tagok rendszeresen látogatják a közgyűlést.

A gyűlés az elnök elnökével véget ért.

Gyűlés után a népkör helyiségében társas ebéd volt, amelyen felköszöntőt mondtak: Márton Mátyás elnök (O-Kanizsa) Császka érsekre és Mayer főtanfelügyelőre; Losonczy Antal (O-Becse) Márton M. elnökre; Fánosy Antal (B-Szenttamás) a tanítókra; Árpásy János (Ada) Dreisziger Ferencre; Dreisziger (Esztergom) Fánosy A. új plébánosra; Kvanduk (B-Szenttamás) a tanítóknak; Janó Sándor (B-Földvár) a nyugugalomba vonuló Gyetvayra és Mihályira stb.

A jó ebéd és jó bor Jungfer vendéglőst dicséri.

Felölös szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Biztos megélhetést

biztosíthat magának vendéglős, vagy e szakmában jártas egyén, ha Szónta község főterén levő, vendéglővé berendezendő házhöz **üzletvezető** gyanánt belép.

A ház 6 szoba, konyha, mellékhelyiségek és szép udvari kertből áll. Háztulajdonos italmérségi engedéllyel bír. 200 frt óvadék szükséges. Felszereléssel bírók előnyben részesülnek. Cim a kiadóhivatalban. 2—2

5261. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

O-Palánka községében elhalalozás folytán egy irnoki állás megtüresedvén, ezen állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket hozzám **flyó évi szeptember hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkezetteket figyelembe nem fogom venni.

Ezen állás évi 730 korona javadalmazással van egybekötve.

Palánkán, 1900. évi július hó 26-án.

Hipp Dezső,

főszolgabíró.

3—2

Eladó hintó és kocsi.

Egy teljesen jó karban lévő hintó, valamint egy még teljesen új stajer kocsi üléssel, vagy a nélkül eladó.

Schneider István

Hódsághon.

4—2

WERNDL FEGYVER

legjobb karban jótállással

4 frt 20 krért

utánvét mellett kapható:

Heidelberg Tivadarnál

Budapest, Teréz-körút 6.

12853. sz.

1900.

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság részéről ezennel közírték tétetik, hogy az alább felsorolt munkálatoknak vállalatba adása céljából az **aradi m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében 1900. évi augusztus hó 16-án délelőtti 9 órakor** felsőbb jóváhagyás fentartása mellett írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók 10% bánatpénzzel ellátva oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 1 korona bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árlejtés megkezdéseig alulírott m. kir. jószágigazgatósághoz adhatók be. Ezen ajánlatokban, melyekben az 1 korona bélyeg szabályszerűen átirandó, a megajánlott vállalati összeg nemcsak számokkal, hanem betűvel tisztán érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árlejtési jegyzőkönyv feltételeit és a költségvetésben feltüntetett munkálatokat — melyeket aláírni köteles — ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti és azokat elfogadja. Az árlejtési feltételek és költségvetési okmányok alulírt jószágigazgatóságnál megtekinthetők. Utó-, elkésett, valamint távirati ajánlatok nem fogadtatnak el még az esetben sem, ha azok egy újabb árlejtés megtartása esetére kötelezőleg fentartatnak is. Vállalatba adatni fog:

1. Az ó-szivaci róm. kath. lelkészlak ujraépítése: a kegyuri kincstár terhére eső költség 16897 kor. 56 fil., a községre eső kézi és fuvarköltés értéke 2552 kor. 24 fil., mely összeget a község a természetben kiszolgáltatandó kézi és fuvarnapszámokkal fogja kiegyenlíteni.

2. Az apátfalvai róm. kath. lelkészlak javítása: a kegyuri kincstár terhére eső költség 3698 kor. 29 fil., a községre eső kézi és fuvarköltés váltáságra 183 kor. 68 fillér.

3. A nagylaki róm. kath. templom s paplak helyreállítása: a kegyuri kincstár terhére eső költség 1643 kor. 34 fil., a község terhére eső s természetben kiszolgáltatandó kézi s fuvarköltés 128 kor. 20 fil.

Arad, 1900. évi július hó 27-én.

M. kir. jószágigazgatóság.

(Utánnomat nem díjazatik.)

2—1 3—2

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönség nagybecsű tudomására hozni, miszerint az immár világhírűvé vált

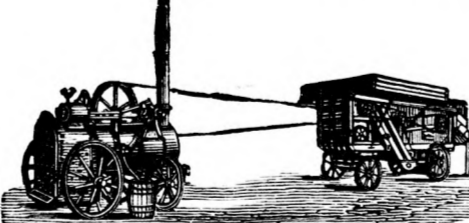
Melichár-féle

„UNICUM DRILL” sorvetőgépek

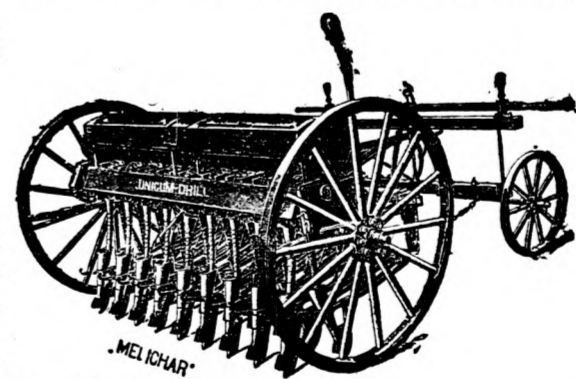
eladásának kizárólagossága Bács-Bodrogh megye területére a folyó évben ismét cégemre rubáztatott és azon leszek, hogy a t. c. gazdaközönség igényeit minden tekintetben kielégítem.

Ezen vetőgépekből egy a **bajai**, mint **bács-kulai**, **ó-becsei** és **titeli** raktárainon állandóan nagy raktárt tartok, miért is kérem becses rendeléseikkel ezen raktárain bármelyikébe fordulni.

Eladásra ajánlok továbbá mint alkalmi vételt 2 drb 17. számú karikás, 1 drb 22., 1 drb 21. és 1 drb 21/a jegyű hengerezőket, egy 35 HP Nicholsn fekvő gőzgépet, Cornwall kazánal, egy 2 járatu malmot.

*-6

Veszek és becserelek használt gőzcséplőkészleteket és malomberendezéseket is.

Teljes tisztelettel

SZÜCS ÖDÖN

mezőgazdasági gépgyára Baján.

5932. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Járáshoz tartozó Csurogh községben leköszönés folytán megtüresedett és 600 korona évi fizetéssel egybekötött községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1900. évi augusztus hó 15-ig** nyujtsák be.

Megjegyzem, hogy jegyzői vizsgával bírók előnyben részesülnek.

Zsabyán, 1900. évi július hó 25-én.

Nikolits,

főszolgabíró.

3—2

Sirkóraktár.

Az igen tisztelt gyászoló közönség szives figyelmébe ajánlom 42 év óta fenálló nagy kiterjedésű

kőfaragó- és sirkó-raktáromat,

melyben mindennemű kőanyagból készült sirkóveket tartok raktáron **12 koronától 1000 koronáig**, nagyobb megrendeléseket: **mintakő, rajz és mére*** szerint **jótállás** mellett

jutányos áron

pontos kiszolgálás mellett eszközölk.

10—7

Tisztelettel

Harpf László,

kőfaragó-mester.

3624. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A járáshoz tartozó Tatabáza községben lemondás folytán megtüresedett községi jegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hozzám legkésőbb **flyó évi augusztus hó 15-ig** nyujtsák be, mert az elkészen érkező folyamodványok figyelembe vételén nem fognak.

A szóban forgó községi jegyzői állás javadalmazása szabályrendeletileg a következőleg van megállapítva:

1. Kézpénz fizetés 168 korona.
2. 2/4 telek föld és kert haszonélvezete, melynek adóját a községi jegyző fizeti.
3. Lakás természetben.
4. 35 pozsonyi mérő buza, melynek váltáságra törvényhatóságilag is jóváhagyott képviselőtestületi határozattal 240 koronában van megállapítva, de a belügyminiszteriumhoz meg van felebbezve.
5. 6 szekér széna váltáságra 168 korona.
6. 6 öl kemény tűzifa természetben.
7. Faggyu, sertés, só és bus váltáságra 189 korona 80 fillér.
8. Magánmunkálatok után szabályrendeletileg szedhető díjak.

B-Almás, 1900. évi július hó 23-án.

Vojnits Maté,

főszolgabíró.

3—2

„Stearoptinum“

(Olaj sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, amely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapestben a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt **2 korona.**

20—5

A hatásáért kezességet vállal, ami, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában:

BUDAPEST, VII. kerület, Mexikói-ut 88. sz. II. 25.